

30. svibnja DAN DRŽAVNOSTI

izradile učenice na dodatnoj nastavi povijesti

Višestranačje

- **Hrvatska socijalno – liberalna stranka** - liberalna parlamentarna politička stranka te najstarija stranka (osnovana u svibnju 1989.) u Hrvatskoj. Najznačajniji i najdugovječniji predsjednik bio je Dražen Budiša
- **Hrvatska demokratska zajednica** - osnovana je pod nazivom Hrvatski demokratski savez 4. studenoga 1989. godine, u sumrak jednostranačkog sustava u tadašnjoj Hrvatskoj. Osnovali su je antikomunistički disidenti i hrvatski domoljubi na čelu s "proljećarom" dr. Markom Veselicom, dr. Vladimirom Veselicom i Ivanom Gabelicom
- **Socijaldemokratska partija Hrvatske** - politička je stranka lijevoga centra i jedna od dvije najjače stranke u Republici Hrvatskoj od njenoga osamostaljenja. Stranka je pravni sljednik Saveza komunista Hrvatske – vladajuće političke organizacije u jednopartijskoj Socijalističkoj Republici Hrvatskoj
- Prvi izbori su održani u proljeće 1990. godine (prvi izborni krug održan je 22. travnja, a drugi 6. svibnja 1990. godine.). **Na izborima je uvjerljivo pobijedio HDZ na čelu s Franjom Tuđmanom**

- 30. svibnja 1990. konstituiran je prvi demokratski izabran, višestranački Sabor Republike Hrvatske U svečarskom tonu održano je i prvo zasjedanje demokratski izabranog Sabora
- 25. lipnja 1991. Hrvatski sabor je donio Odluku o uspostavi suverene i samostalne Republike Hrvatske. 8. listopada 1991. Hrvatski je sabor proglasio punu neovisnost Republike Hrvatske, pa je 2001. godine taj dan proglašen blagdanom Dana neovisnosti. 30. svibnja je postao spomendanom - Dan Hrvatskog sabora
- Izabrani zastupnici tada su za predsjednika Sabora izabrali dr. sc. Žarka Domljana, za potpredsjednike Ivicu Percana, Stjepana Sulimanca i Vladimira Šeksa
- Za predsjednika Izvršnog vijeća Sabora izabran je Stjepan Mesić, a za predsjednika Predsjedništva Socijalističke Republike Hrvatske dr. Franjo Tuđman
- Zasjedanju su nazočili i brojni gosti iz domovinske i iseljene Hrvatske i predstavnici vjerskih zajednica
- Na simboličnoj razini 30. svibnja 1990. je doista, bitno i simbolično, ponovno rođena hrvatska država i u toj je državi počeo proces obnove europske parlamentarne demokracije. 30. svibnja se slavio kao Dan Državnosti

Franjo Tuđman

- rođen je 14. svibnja 1922. godine u Velikom Trgovišću
- bio je hrvatski povjesničar, akademik HAZU, državnik i prvi predsjednik suvremene i samostalne Republike Hrvatske
- na prvom zasjedanju Hrvatskog sabora 30. svibnja 1990. godine FRANJO TUĐMAN je izabran za predsjednika Republike Hrvatske, a STJEPAN MESIĆ je izabran za predsjednika Vlade
- bio je sudionik antifašističkog pokreta od 1941.
- završio je studij na Višoj vojnoj akademiji 1957., a čin general-majora stekao je 1960.
- osnovao je institut za povijest radničkog pokreta u Zagrebu čiji je ravnatelj bio od 1961. - 1967.
- uoči sloma komunizma osnovao je HRVATSKU DEMOKRATSKU ZAJEDNICU (HDZ)
- na višestranačkim izborima 1990. Pobjedila je njegova stranka koja je bila osnovana s idejom osamostaljenja Hrvatske
- Tuđman je u Domovinskom ratu bio i vrhovni zapovjednik
- u doba raspada SFRJ vodio je politiku preustroja Federacije u savez suvremenih država
- preminuo je 10. prosinca 1999. godine u Zagrebu

USTAV REPUBLIKE HRVATSKE

- Jedinstveni je opći pravni akt s najvišom pravnom snagom u Republici Hrvatskoj u kojem je sadržan pretežit broj ustavnopravnih normi
- Sadrži 152 članka
- Zove se i Božićni ustav zato što je donesen 22. prosinca 1990. godine, par dana prije Božića
- U devet sati, 22. prosinca 1990. godine, na jarbolu ispred Sabora Republike Hrvatske na Markovu trgu u Zagrebu zalepršala je nova službena zastava Republike Hrvatske:

povijesna hrvatska trobojnica
s grbom ili krunom
od pet drevnih hrvatskih grbova

